

Brüssel, 10.11.2014
COM(2014) 698 final

2014/0331 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU JA KOMISJONI OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu alusel moodustatud assotsieerimisnõukogus seoses assotsieerimisnõukogu ja assotsieerimiskomitee kodukorra vastuvõtmise, kahe allkomitee moodustamise ja teatavate assotsieerimisnõukogu volituste delegeerimisega assotsieerimiskomitee kaubanduse erikoosseisule

SELETUSKIRI

1. ETTEPANeku TAUST

Lisatud ettepanek kujutab endast õiguslikku vahendit, millega volitatakse võtma Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning Ukraina vahelise assotsieerimislepinguga (edaspidi „leping”) loodud assotsieerimisnõukogus vastu liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse seisukoht, mis käsitleb assotsieerimisnõukogu ja assotsieerimiskomitee kodukorra vastuvõtmist, kahe allkomitee moodustamist ning assotsieerimisnõukogu poolt kaubanduse erikoosseisus kokkutulnud assotsieerimiskomiteele teatavate volituste delegeerimist.

Läbirääkimised ELi ja Ukraina vahelise igakülgse ja põhjaliku assotsieerimislepingu üle algasid 2007. aasta märtsis. Pärast seda, kui tehti teatavaks otsus Ukraina ühinemise kohta WTOga, alustasid EL ja Ukraina 2008. aasta veebruaris assotsieerimislepingu põhielemendina läbirääkimisi põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomise üle.

Assotsieerimisleping on kõige põhjalikum seda tüüpi leping, mille üle EL on kunagi läbirääkimisi pidanud, seda eelkõige seoses kaubanduse ja majandusliku integratsiooniga, ning selle sisu on palju ulatuslikum kui lihtsalt turu avamine. Assotsieerimislepingu eesmärk on kiirendada Ukraina ja ELi poliitiliste ja majandussuhete arengut ning integreerida Ukraina majandus teatavates sektorites järk-järgult ELi siseturuga, luues põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna.

23. juunil 2014 võttis nõukogu vastu otsuse¹ ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelisele assotsieerimislepingule Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide nimel allakirjutamise ja selle seni sulgemata peatükkide teatavate sätete, sealhulgas põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda käsitleva osa ajutise kohaldamise kohta. Lepingu poliitilistele peatükkidele kirjutati alla juba 21. märtsil 2014². Lepingule kirjutati alla Brüsselis Euroopa Ülemkogu raames reedel, 27. juunil 2014.

Ukraina ratifitseeris lepingu septembris ning vahetas ELiga sellekohased teated sama kuu jooksul, mis tähendab, et leping on ajutiselt kohaldatav alates 1. novembrist 2014. Pärast konsulteerimist Ukraina poolega ning Ukraina rahuprotsessi elluviimiseks tehtavaid üldisi jõupingutusi arvesse võttes lepidi siiski kokku, et ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu (edaspidi „assotsieerimisleping”) kaubandust käsitlevate sätete (IV jaotis) ajutine kohaldamine lõpetatakse edasi kuni 31. detsembrini 2015, jätkates samal ajal liidu ühepoolsete kaubandusmeetmete võtmist Ukraina kasuks.

Assotsieerimislepingu III, IV, V, VI ja VII jaotise ning nendega seotud lisade ja protokollide asjakohaste sätete ajutine kohaldamine jõustub seega mitmes etapis. Assotsieerimislepingu artikli 486 kohane teade III, V, VI ja VII jaotise ning nendega seotud lisade ja protokollide kohta esitati septembri lõpus koos nõukogu otsuse 2014/295/EL artikli 4 sätteid käsitleva teatega. IV jaotise ning sellega seotud lisade ja protokollide kohta esitati teade, mille kohaselt jõustub nende ajutine kohaldamine 1. jaanuaril 2016 pärast täiendava teate esitamist vastavalt assotsieerimislepingu artiklile 486.

¹ ELT L 278, 15.9.2014, lk 1–8

² ELT L 161, 29.5.2014, lk 1

Ajutine kohaldamine nähakse ette selleks, et hoida vastastikused majanduslikud huvid ja ühised väärtused tasakaalus, pidades silmas ELi ja Ukraina soovi alustada lepingu teatavate osade täitmist ja rakendamist veel enne lepingu sõlmimist, et kiirendada reforme valdkondlike probleemide lahendamiseks.

2. LÄBIRÄÄKIMISTE TULEMUSED

Ukrainaga sõlmitud lepingu VII jaotises sätestatakse lepingute korrektseks toimimiseks ja rakendamiseks vajalik institutsiooniline raamistik. Lepinguga (artikli 461 lõige 1) moodustatakse ministrite tasandil assotsieerimisenõukogu, kes jälgib ja kontrollib lepingu kohaldamist ja rakendamist.

Assotsieerimisenõukogu koosolekute ja arutelude ettevalmistamiseks, vajaduse korral assotsieerimisenõukogu otsuste rakendamiseks ning üldiselt assotsieerimissuhte raames toimuva koostöö järjepidevuse ja lepingu nõuetekohase toimimise tagamiseks luuakse ka assotsieerimiskomitee (vastavalt artikli 464 lõikele 1).

Assotsieerimisenõukogu ning assotsieerimiskomitee võivad luua muid allkomiteid või organeid, kes abistavad neid ülesannete täitmisel, määrates kindlaks nende komiteede või organite koosseisu, ülesanded ja töökorralduse. Lisaks sellele võib assotsieerimisenõukogu ajakohastada ja muuta käesoleva lepingu lisasid (lepingu artikli 463 lõige 3). Assotsieerimisenõukogu võib assotsieerimiskomiteele delegeerida kõiki oma volitusi, sealhulgas siduvate otsuste vastuvõtmise õigust (lepingu artikli 465 lõige 2).

Kõigi IV jaotisega („Kaubandus ja kaubandusküsimused”) seonduvate küsimustega tegeleb lepingu artikli 465 lõikes 4 nimetatud assotsieerimiskomitee kaubanduse erikoosseis. Lepingu põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda käsitlevas osas nähakse ette selliste allkomiteede loomine, kes tegelevad sanitaar- ja fütosanitaarmedetega, tolliküsimustega, geograafiliste tähistega ning kaubanduse ja jätkusuutliku arenguga, et aidata assotsieerimiskomiteed tema ülesannete täitmisel.

Ette on nähtud ka kodanikuühiskonna foorumi ja parlamentaarse koostöö foorumi loomine.

Lepingu põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda käsitleva osa sujuva ja õigeaegse rakendamise tagamiseks, eelkõige seoses lepingu mitmete kaubandusega seotud lisade ajakohastamise või muutmisega, tehakse ettepanek delegeerida sellised assotsieerimisenõukogu õigused assotsieerimiskomitee kaubanduse erikoosseisule. Selline delegeerimine tagab vajaliku seose kõnealuses komitees toimuvate tehniliste aruteludega, mis käsitlevad kaubandusega seotud kohustuste, sealhulgas Ukraina poolsest ELi *acquis'* ühtlustamisest tulenevate kohustuste rakendamist, ning loob tingimused õigeaegseteks järeelmeetmeteks.

Selleks et täiendada institutsioonilist raamistikku ja võimaldada ekspertide tasandi arutelusid lepingu ajutiselt kohaldatavate sätete reguleerimisalasse kuuluvates põhivaldkondades, soovatakse moodustada kaks allkomiteed:

- 1) õiguse, vabaduse ja turvalisuse allkomitee;
- 2) majanduse ja muu valdkondliku koostöö allkomitee.

Kõnealuste allkomiteede eesmärk on pigem keskenduda teemadele, milles oodatakse konkreetseid tulemusi, mitte käsitleda aastast aastasse tingimata samu teemasid.

Edaspidi võib lepinguosaliste kokkuleppel moodustada veel allkomiteesid.

Assotsieerimislepinguga nähakse ette laiaulatuslik koostöö 28 valdkonnas eesmärgiga toetada peamisi reforme, majanduse elavdamist ja majanduskasvu ning edendada head valitsemistava ja koostööd. Nende valdkondade hulka kuuluvad õigus, energeetika, transport, statistika, keskkonna kaitsmine ja keskkonnakaitse edendamine, tööstuslik ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate koostöö, põllumajandus ja maaelu areng, sotsiaalpoliitika, kodanikuühiskonna organisatsioonide koostöö, tarbijakaitsepoliitika, avaliku halduse reform, haridus, koolitus, noored ning kultuurikoostöö.

Kõigis neis valdkondades alustatakse süvendatud koostööd, tuginedes olemasolevatele kahe- ja mitmepoolsetele raamistikele. Koostöö eesmärk on muuta dialoog ning teabe ja hea tava vahetus korrapärasemaks. Valdkondliku koostöö peatükkide olulisim osa on vajaduse korral õigusaktide järkjärgulise ELi *acquis*'ga ühtlustamise terviklik kava, mis on esitatud lepingu lisades. Koostöö keskmes ning ühtlasi Ukraina siseriikliku reformi ja ajakohastamismeetmete aluseks on konkreetsed ajakavad, millest lähtudes tuleb Ukrainal ühtlustada oma õigusaktid ELi *acquis*' teatavate osadega ja need rakendada.

Lepingus sageli osutatud korrapärased dialoogid võivad hõlmata kõiki eespool nimetatud poliitikavaldkondi. Teine allkomitee võib seega vajaduse korral kohtuda erinevates koosseisudes. Käesolev ettepanek toetub Ukrainaga sõlmitud partnerlus- ja koostöölepinguga seoses saadud kogemustele ning selle eesmärk on ühtlustada assotsieerimislepingu kohase allkomiteede struktuuri toimimist.

Nii EL kui ka Ukraina on kohustunud lepingut kiiresti ja tõhusalt rakendama. Käesoleva ettepaneku eesmärk on seega tagada, et lepingu institutsiooniline raamistik olek võimalikult kiiresti kohaldatav. Selle lihtsustamiseks on väga tähtis assotsieerimisnõukogu, assotsieerimiskomitee ja allkomiteede kodukorra vastuvõtmise protsessiga võimalikult kiiresti edasi liikuda, et nad saaksid oma tegevust kiiresti alustada. Assotsieerimisnõukogu ja Ukraina esimene koosolek on kavas niipea kui võimalik pärast ajutise kohaldamise algust ning eelistatavalt enne käesoleva aasta lõppu.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Liidu jaoks on õiguslik alus, mille alusel määratakse kindlaks Euroopa Liidu ja Ukraina vahelise assotsieerimislepinguga moodustatud assotsieerimisnõukogus võetav seisukoht, Euroopa Liidu toimimise leping, eelkõige selle artikli 218 lõige 9. Euratomi jaoks on õiguslik alus, mille alusel määratakse kindlaks Euroopa Liidu ja Ukraina vahelise assotsieerimislepinguga moodustatud assotsieerimisnõukogus võetav seisukoht, Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamisleping, eelkõige selle artikkel 101.

Eespool nimetatud läbirääkimistulemusi arvesse võttes teeb Euroopa Komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 101 alusel ettepaneku, et nõukogu võtaks vastu otsuse, millega määratakse kindlaks esimeses ELi-Ukraina assotsieerimisnõukogus võetav liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse seisukoht, mis käsitleb:

- assotsieerimisnõukogu ja assotsieerimiskomitee kodukorda,
- kahe allkomitee moodustamist

ning

- teatavate assotsieerimisnõukogu volituste delegeerimist assotsieerimiskomitee kaubanduse erikoosseisule.

Ettepanek:

NÕUKOGU JA KOMISJONI OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu alusel moodustatud assotsieerimisnõukogus seoses assotsieerimisnõukogu ja assotsieerimiskomitee kodukorra vastuvõtmise, kahe allkomitee moodustamise ja teatavate assotsieerimisnõukogu volituste delegeerimisega assotsieerimiskomitee kaubanduse erikoosseisule

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 218 lõiget 9,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu (edaspidi „leping”) artiklis 486 on sätestatud kõnealuse lepingu teatavate osade ajutine kohaldamine.
- (2) Nõukogu 17. märtsi 2014. aasta otsuse³ ning 23. juuni 2014. aasta otsuse⁴ (lepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta) artiklis 4 on esitatud teatavad lepingu sätted, mida kohaldatakse ajutiselt.
- (3) Lepingu artikli 462 lõike 2 kohaselt kehtestab assotsieerimisnõukogu oma kodukorra.
- (4) Lepingu artikli 464 lõike 1 kohaselt abistab assotsieerimisnõukogu tema ülesannete täitmisel assotsieerimiskomitee ja artikli 465 lõike 1 kohaselt määrab assotsieerimisnõukogu oma kodukorras kindlaks assotsieerimiskomitee toimimise ja ülesanded.
- (5) Lepingu artikli 462 lõike 3 kohaselt on assotsieerimisnõukogu esimeheks vaheldumisi Euroopa Liidu esindaja ja Ukraina esindaja.
- (6) Lepingu artikli 466 lõike 2 kohaselt võib assotsieerimisnõukogu otsustada luua konkreetse valdkonna allkomitee või -organi, kes aitab teda tema ülesannete täitmisel, kui see on vajalik käesoleva lepingu rakendamiseks.
- (7) Assotsieerimisnõukogu vastutab lepingu kohaldamise ja rakendamise jälgimise ning kontrollimise eest. Assotsieerimisnõukogu võib assotsieerimiskomiteele delegeerida kõiki oma volitusi, sealhulgas siduvate otsuste vastuvõtmise õigust. On asjakohane, et assotsieerimiskomitee delegeerib lepingu artikli 465 lõikes 4 osutatud assotsieerimiskomitee kaubanduse erikoosseisule õiguse ajakohastada või muuta

³ ELT L 161, 29.5.2014, lk 1

⁴ ELT L 278, 15.9.2014, lk 1–8

lepingu lisasid, mis on seotud IV jaotise („Kaubandus ja kaubandusküsimused”) 1. (I-C ja I-D lisa), 3., 5., 6. ja 8. peatükiga, tulenevalt lepingu artikli 463 lõikest 3 ja artikli 465 lõikest 2, kui kõnealustes peatükkides puuduvad sätted, mis on seotud käesoleva lepingu lisade ajakohastamise või muutmisega.

- (8) Lepingu tulemusliku rakendamise tagamise eesmärgil tuleks kodukord võimalikult kiiresti vastu võtta, sealhulgas kirjaliku menetluse abil,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Euroopa Liit võtab Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu artikliga 464 moodustatud assotsieerimisnõukogu seisukoha, mis käsitleb:
 - assotsieerimisnõukogu ja assotsieerimiskomitee kodukorra vastuvõtmist,
 - allkomiteede moodustamist ja nende kodukorra vastuvõtmistning
 - teatavate assotsieerimisnõukogu volituste delegeerimist assotsieerimiskomitee kaubanduse erikoosseisule vastavalt käesolevale otsusele lisatud assotsieerimisnõukogu otsuste eelnõude tingimustele.
2. Väiksemaid tehnilisi muudatusi otsuste eelnõudes võivad liidu esindajad assotsieerimisnõukogus teha ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

Liidupoolne assotsieerimisnõukogu eesistuja on liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

Komisjoni nimel
president